

Doc. Vlastislav Matoušek, Ph.D. Lublaňská 1727/27, 120 00 Praha 2, EU

Tel: 00420 732272217 E-mail: vlastislav@gmail.com matousek@shakuhachi.cz

<http://www.shakuhachi.cz> www.komuso.cz

<http://www.musica.cz/skladatele/matousek-vlastislav.html>

Office: Music and Dance Faculty of the **Academy of Performing Arts in Prague**
Department of **Music Theory and History**

Tel: 00420 234244143 www.hamu.cz

Oponentský posudek bakalářské práce

RÁMOVÉ BUBNY – HISTORIE A SOUČASNOST

Pavel Rehberger, Akademie múzických umění v Praze, Hudební a taneční fakulta, studijní obor: bicí nástroje

Jak autor sám již v abstraktu předloženého spisu uvádí: *“Cílem práce je seznámit čtenáře s historií a vývojem rámových bubnů, i způsoby jejich využití v minulosti i v současném hudebním myšlení. ... V neposlední řadě se práce pokouší také o přehled a popis alespoň hlavní části z nepřeberného množství variant rámových bubnů používaných v současnosti a vzhled do nejednotného názvosloví.”* Obsahové zpracování celkem koresponduje s uvedeným cílem práce a se základním rozvržením do jednotlivých kapitol.

V Úvodu se autor zabývá původem nástroje, jeho obecnou charakteristikou, zařazením do systematiky membranofonů, kde rozhodujícím kritériem je konstrukční uspořádání, ve kterém průměr (rozměr) blány musí být větší, než hloubka korpusu. Nápadným charakteristickým znakem rámových bubnů je velmi častá kombinace principu membranofonu s principem idiofonu a to v podobě do rámu zasazených ozvučných kotoučků, kovových kroužků, drobných rolíček etc., které dále rozšiřují zvukové, barevné i technické možnosti nástroje.

Kapitola 1 Historie rámových bubnů zabírá polovinu celé práce a věnuje se více-méně chronologicky nástinu dějin nástroje od jeho hypotetické existence již v paleolitu – právě rámový buben představuje nejjednodušší myslitelný druh membranofonu a je tak jeho archetypem (analogicky jako je např. hudební luk archetypem všech chordofonů, strunných nástrojů), přes nejstarší neolitické kultury, starý Sumer a další civilizace Mezopotamie, protoindické civilizace (podkapitola 1.2 Bohyně Véd), Starý Egypt a civilizace Středomoří (1.4 Egypt, Kypr, Kréta) až po antické civilizace Řecka a říše římské. Se zavedením křesťanství coby jediného státního náboženství jsou rámové bubny po tisíciletích své prvořadě kultovní role odsunuty na řadu století až na samý okraj hudebního instrumentáře a do evropské hudby se vrací až po období křížových výprav a s rekonkvistou Hispánie. V podkapitole 1.8 Přední světové osobnosti zabývající se rámovými bubny zmiňuje Glenna Veleze, který byl perkusistou orchestru Steve Reicha a Layne Redmond jejíž publikace *When the Drummers Were Women – A Spiritual History of Rhythm* je nejčastěji udávaným titulem použité literatury.

Kapitola 2 Popis a použití rámových bubnů ve světě se zabývá konstrukčními detaily hlavních typů rámových bubnů, nejčastěji používanými materiály ze kterých se vyrábějí a zvláštnostmi techniky hry.

V kapitole 3 Šamanské bubny a jejich rituály zdůrazňuje prvořadou funkci rámových bubnů v šamanismu, kde právě buben je nejčastějším magickým prostředkem k prožitku extatického vytržení a navození změněného stavu vědomí. Podkapitola Tanec a rámové bubny pak podtrhuje výjimečný vztah k extatizujícímu tanci v mimoevropských hudebních projevech a v evropském folklóru.

V závěru autor stručně sumarizuje přínosné poznatky, které díky svému zkoumání problematiky rámových bubnů získal a uvádí v posledním odstavci: *„Uvědomil jsem si také, že bubnování spojuje duchovní světy všech civilizací po celá tisíciletí.”*

Vzhledem ke značné výlučnosti tématu a tím pádem absenci odborné literatury v češtině, byl autor odkázán takřka výhradně na informace v angličtině. V textu se tak poměrně často vyskytují poněkud „kostrbaté“ překlady a často i přímo anglické názvy lokalit (Sumérii místo Sumeru) i jmen Ishzar místo asyrské bohyně Ištar (např. 2. odstavec na str. 13 etc.). Jazykový projev při formulování myšlenek vykazuje jistou nevyzrálou. Za ne právě šťastně osobně považuji již zmíněnou přílišnou závislost na jediném titulu z literatury (Layne Redmond), který je navíc podle mne také spíše spisem popularizačním, než odborným.

Práce by zásadně získala na praktické využitelnosti, kdyby vedle verbálních názvů četných variant rámových bubnů bylo uvedeno také nějaké jejich vyobrazení. To by bylo v dnešní době již skutečně snadno realizovatelné.

Citelně v práci postrádám u četných odkazů na literaturu příslušnou stránku. Odkaz musí být v odborném textu vždy dohledatelný a ověřitelný (např. str. 12, 13, 15 etc.). U odkazů na internetové zdroje informací je nutno také uvádět datum konkrétního přístupu etc.

Vzhledem k dosavadní ojedinělosti tématiky rámových bubnů se mi jeví předložená práce být sympatickým a cenným pokusem shrnout informace o velice zajímavém organologickém fenoménu. Proto přes zmíněné výhrady považuji hudebně-teoretickou část práce za vyhovující, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ohodnotit **velmi dobře - C**.

Datum: 30.5.2016, Praha

doc. Mgr. Vlastislav Matoušek, Ph.D.
ÚHV FF UK a KTDH HAMU v Praze